

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
ИЗК. № 500
ДАТУМ - 9 AUG 2024

ДО
ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ,
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

СТ А Н О В И Щ Е О Т БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Относно: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (дуална система на обучение) (обн., ДВ, бр. 70 от 2015 г., изм. и доп., бр. 40 от 2018 г.)

Общи положителни аспекти на предложените изменения:

- Актуализация на Наредбата в съответствие с промените в законодателството:** Предложените изменения отразяват измененията в Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), като разделят функциите на учителя методик и учителя по професионална подготовка. Това ясно определя задълженията на всеки един от тях в поддържането на връзката между работодателите, наставниците и обучаващите институции.
- Прецизиране на местата за провеждане на практическото обучение:** Предложението дава възможност за провеждане на практическо обучение не само в реална работна среда, но и в учебно-производствени бази на предприятията. Това позволява на учениците да се подготвят преди да навлязат в реалния производствен процес, което е полезно за тяхната адаптация и безопасност.
- Подобряване на комуникацията и координацията между училищата и работодателите:** Въведените ангажименти за информационни кампании и съвместно провеждане на производствени практики целят по-добра информираност и мотивация сред учениците и техните родители, както и по-добро разпределение на учениците по време на практическото обучение.
- Повишаване на ролята на работодателите:** Въведените текстове, които дават възможност на работодателите да избират и мотивират своите

дуалисти още при приема в VIII клас, показват стремеж за включване на работодателите в процеса на дуалното образование от по-ранен етап. Това може да доведе до по-добра селекция на учениците и повишаване на тяхната ангажираност и мотивация.

Общо становище:

Предложените изменения и допълнения в Наредба № 1 от 2015 г. са в посока подобряване на сътрудничеството между училищата и работодателите, което е от ключово значение за успешното прилагане на дуалната система на обучение. Включването на нови текстове, които засилват ролята на работодателите в информирането и ориентирането на учениците, както и предоставянето на повече възможности за практически обучения, са положителни стъпки за подобряване на професионалната подготовка на младежите.

Коментари по конкретните изменения:

1. § 1 - Изменения и допълнения в чл. 3:

- Подкрепяме предложението за разширяване на възможностите за провеждане на производствена практика в реална работна среда, включително и в учебно-производствените бази на работодателите. Това ще допринесе за по-голяма гъвкавост и ще увеличи обхвата на практическото обучение.

2. § 2 - Изменения и допълнения в чл. 5:

- Подкрепяме новите точки 12, 13 и 14, които предвиждат по-активно участие на работодателите в информирането на ученици и родители за възможностите на дуалната система на обучение. Това е важна мярка за популяризиране на този модел на обучение и за мотивиране на учениците да изберат професии с висока реализация.

3. § 3 - Изменения и допълнения в чл. 6:

- Подкрепяме предложените допълнения, които целят засилване на сътрудничеството между училищата и работодателите при планирането и провеждането на производствени практики. Това ще подобри качеството на обучението и ще улесни прехода от училище към работна среда.

4. § 4 - Изменения и допълнения в чл. 9:

- Промените в сроковете и възможността за учениците от XI клас да започнат практическо обучение преди навършване на 16

години, са целесъобразни и отразяват необходимостта от по-ранно започване на професионалното обучение. Осигуряването на стипендии от работодателите също е положителна стъпка за мотивиране на учениците.

5. § 5 - Изменения и допълнения в чл. 15:

- Подкрепяме предложението за по-гъвкаво планиране на практическите обучения в реална работна среда през учебната година. Съвместното изготвяне на графика от работодателите и директорите на учебните институции ще улесни провеждането на практиките и ще осигури по-добро синхронизиране между учебния и работния процес.

6. § 6 и § 7 - Изменения и допълнения в чл. 17 и чл. 19:

- Промяната в начина на оценяване на учениците и въвеждането на по-ясни задължения за учителите по професионална подготовка е необходима за подобряване на качеството на обучението. Подкрепяме въвеждането на качествена оценка на изпълнението, както и уточненията относно ролята на учителя по професионална подготовка.

7. § 8 и § 9 - Изменения и допълнения в чл. 20 и чл. 21:

- Подкрепяме предложените изменения, които подобряват регламентацията на ролята на наставниците и изискванията към тяхната квалификация. Това ще допринесе за по-добро взаимодействие между училищата и предприятията и ще повиши качеството на обучението.

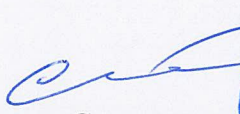
Считаме, че всяко предложение, което допълнително уточнява и подобрява условията за провеждане на дуалното обучение е положително. Бихме искали да обърнем внимание на отношенията между учениците и работодателите, защото дуалното обучение е преди всичко образователен процес, а не трудово-правно отношение. Дуалното обучение трябва да се разглежда основно като образователен процес, в който акцентът пада върху придобиването на знания, умения и компетенции от страна на учениците, а не като форма на заетост. Важно е да се запази ясно разграничение между образователните цели и трудовите задължения, за да се избегнат потенциални противоречия и злоупотреби с правата на учениците. Този подход би следвало да запази фокус върху образованието като основна цел на дуалната система. Важно е да се запази фокусът върху обучението и професионалната подготовка, като се избегне натоварването на учениците с отговорности, които са присъщи на трудовите взаимоотношения. Въпреки че съществуват несъвършенства в

предложените промени на наредбата, те все пак са насочени към оптимизиране на учебния процес и защитават интересите на обучаемите.

Заклучение

В заключение, смятам, че предложените изменения и допълнения ще допринесат за усъвършенстване на дуалната система на обучение и ще увеличат ефективността на сътрудничеството между училищата и бизнеса. Считам, че наредбата трябва да запази своята образователна насоченост, като в същото време отразява в голяма степен нуждите на пазара на труда и реалните условия на работа в предприятията.

С уважение,

Цветан Симеонов
Председател на УС на БТЩК

